

อิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี

EFFECTS OF TEACHER TEAMWORK ON STUDENT SUPPORTING SYSTEM IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 NONTHABURI

แก้วดี ศรีอารยชาติ¹ ผศ.ดร.สุดารัตน์ สารสว่าง² อ.ดร.วรรณวิศา สืบอนุสรณ์³

Kaewdee Sriarayachat¹ Asst.Prof.Sudarat Sarnswang² Dr.Wanwisa Suebnusorn³

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างขนาด 234 คนสุ่มจากครูโรงเรียนดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการศึกษา ระดับการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่า จากตัวแปรอิสระ 6 ตัว มีตัวแปรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น 4 ตัวแปร ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่ออย่างเปิดเผย ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการยอมรับนับถือ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .812 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 65.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเป็นอันดับสูงสุด ($\beta = .295$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รองลงมาคือ ด้านการปฏิสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน ($\beta = .189$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุด ($\beta = .153$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การทำงานเป็นทีม , ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน , นนทบุรี

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate effects of teacher teamwork on student supporting system in schools under the secondary educational service area office 3 Nonthaburi. A sample of 234 was randomly from teachers in the mentioned schools. The tool used in this study was a questionnaire constructed by researcher. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and simple regression analysis.

The findings revealed that effects of teacher teamwork on student supporting system in schools under the secondary educational service area office 3 Nonthaburi was at high level of teacher teamwork in all 4 aspects ranging from highest to lowest mean scores as follow: common goal, interaction, participation and open communication. The significant level of .05 for all four variants. Teacher teamwork had effect on student supporting system in schools the coefficient of multiple correlation is .812 and could predict a teacher teamwork, counselors affecting the student supporting system percent 65.90 significance level of .05, with a standard deviation of .26. The common goal has standardized regression coefficient is the highest rating ($\beta = .295$) was statistically significant at the level of .05 ,follow by that of participation ($\beta = .189$) was statistically significant at the level of .05, while that open communication ($\beta = .147$) was statistically significant at the level of .05 at the bottom.

Keyword: Teamwork, Student supporting system, Nonthaburi

ภูมิหลัง

สถานการณ์ในปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่ยุคทุนนิยม และเทคโนโลยี สภาพสังคมและวิถีชีวิตประชาชน ได้เปลี่ยนไปจากเดิม พฤติกรรมของเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงไปสภาพของสังคมสู่ภาวะเสื่อมถอย จากสาเหตุหลายประการที่เป็นปัจจัยให้เยาวชนอยู่ในสถานการณ์น่าวิตก จากการสำรวจข้อมูลสถิติสถานการณ์ทางวัฒนธรรมของเยาวชนไทยในช่วงปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมามีปัญหาสำคัญ 6 ด้านหลัก ได้แก่ อันดับ 1 ปัญหาเยาวชนเสพยาเสพติดมากถึง 2.7 ล้านคน อันดับ 2 ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จากสถิติพบว่า อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา ตั้งครรภ์ถึงปีละ 1.5 แสนคน อันดับ 3 เด็กถูกละเมิดและกลั่นแกล้ง กระทำความรุนแรงโดยสื่อ อันดับ 4 การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยุคใหม่ที่รักลูกแบบไม่ถูกทาง อันดับ 5 การเสพสื่อจนอาจารย์ผ่านสื่อออนไลน์ และอันดับ 6 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกิดนักดื่มหน้าใหม่ เพิ่มขึ้น 2.5 ล้านคน โดยอายุต่ำกว่า 20 ปี [1] จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามความมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สถานศึกษาดำเนินการ ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผู้เรียนและแก้วิกฤตสังคม ได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ให้นักลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกัน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งในเชิงสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันมิให้เกิดปัญหา การส่งเสริม การพัฒนาตามศักยภาพ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ [2]

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งของราชการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เพราะเป็นสถาบันที่ถ่ายทอดความรู้และสรรพการต่าง ๆ แก่เยาวชนให้สามารถไปแข่งขันกับอารยประเทศได้ ทั้งนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาองค์การของตนให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัด ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรีได้รับรางวัลทั้งหมด 7 โรงเรียน จาก 18 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรีที่เข้าร่วมการคัดเลือก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลนั้นเป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอาจจะมีแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี ที่อาจจะส่งผล

ต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษา สมควรที่จะศึกษาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ได้นำมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การทำงานเป็นทีมสามารถช่วยในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกในทีม มีบรรยากาศที่ดีในการทำงานสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์การทางการศึกษามากที่สุด [3] ได้ศึกษากลยุทธ์ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่าประกอบด้วย การบริหารเชิงระบบ ตามวงจรคุณภาพ(PDCA) การทำงานเป็นทีม ในรูปคณะกรรมการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศติดตามและการประเมินผล [4] ยังได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่ามี 8 ประเด็น ดังนี้ 1.มีการกำหนดเป้าหมายนโยบายและวางแผน 2. มีการพัฒนาทีมงาน 3. มีการติดตามกำกับ 4. มีการประเมินผลและสะท้อนผลการทำงาน 5. มีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ 6.มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ 7.มีสื่อ เครื่องมือในการทำงาน และ 8.มีการสร้างเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือ [5] และพบว่าการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ 6 ด้านคือ 1.การมีปฏิสัมพันธ์ 2.การสื่อสารอย่างเปิดเผย 3.การมีส่วนร่วม 4.การมีเป้าหมายเดียวกัน 5.ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ6.การยอมรับนับถือ [6]

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยเลือกโรงเรียนที่ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2562 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 7 โรงเรียนเป็นต้นแบบในการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลนั้น เป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอาจจะมีการทำงานเป็นทีมของครูที่ดี ที่อาจจะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาให้ดีขึ้น สมควรที่จะศึกษา โดยศึกษาจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาว่าการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับใด การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับใด การทำงานเป็นทีมของครูส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนา กำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นแนวทางและพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนและเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้มาตรฐานบรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และศึกษาอิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำแนกตำแหน่งของครูที่ปรึกษาระดับชั้น จำนวนนักเรียนในห้องที่ปรึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน จำนวนครู 234 คน และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (proportionate stratified sampling) จากขนาดของโรงเรียน โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan [7] เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .075 -1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ แล้วนำฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 201 ฉบับ มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ใช้ การวิเคราะห์การถดถอย (simple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิจัย ระดับการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด ด้านการยอมรับนับถือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ไล่เลี่ยกับด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ผลการวิจัย ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรีจึงเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด ด้านการส่งต่อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ผลการวิจัย ระดับการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่า จากตัวแปรอิสระ 6 ตัว มีตัวแปรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น 4 ตัวแปร ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่ออย่างเปิดเผย ตามลำดับ ส่วนตัวแปร ด้านความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการยอมรับนับถือ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .812 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 65.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเป็นอันดับสูงสุด ($\beta = .295$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รองลงมาคือ

ด้านการปฏิสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน ($\beta = .189$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุด ($\beta = .153$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ระดับการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปฏิสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะการที่ครูที่ปรึกษาแสดงความรู้สึกระหว่างบุคคลที่มีต่อกันในลักษณะของความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อกัน ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เกื้อกูลกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การทำงานเป็นทีมนี้จะช่วยให้เกิดความสำเร็จในงานได้โดยง่าย อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสงบสุขในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ สงวน สุทธิเลิศอรุณ [8] ที่ได้ศึกษาและอธิบายความสำคัญของการทำงานเป็นทีมไว้ว่า มนุษย์ไม่อาจอยู่คนเดียวและไม่อาจทำงานคนเดียวได้ ต้องมีปฏิสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับเพื่อนมนุษย์ด้วย จึงจำเป็นต้องเข้ากลุ่มและทำงานเป็นทีม ด้านการยอมรับนับถือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ไล่เลี่ยกับด้านการปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีการรับฟังซึ่งกันและกัน เคารพความคิดเห็นในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน ยอมรับในความแตกต่างของกันและกันด้วยความจริงใจและพร้อมที่จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ ด้านการปฏิสัมพันธ์ จึงมีความสอดคล้องกับด้านการยอมรับนับถือ เนื่องจากเมื่อบุคคลมีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันแล้ว จะส่งผลให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มีความเชื่อถือในความสามารถของกันและกัน ทำให้ทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุทธิวรรณ ดันตริจนาวงษ์ [9] ได้ศึกษาและให้ทัศนะไว้ว่า ถ้าทุกคนยอมรับกันและกัน มีความยอมรับในการเป็นตัวของตัวเอง รวมทั้งใช้ความรู้ความสามารถและจุดเด่นของกันและกันอย่างเต็มที่ จะทำให้มีบรรยากาศที่ใกล้ชิดและเป็นกันเอง มีความรู้สึกกล้าที่จะให้เพื่อนร่วมงานทั้งในสิ่งที่ดีและไม่ดีของตนเองด้วยความสบายใจ สามารถพูดอย่างตรงไปตรงมาและกล้าที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษายังขาดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงานที่ตรงกันและชัดเจน อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และทิศทางการดำเนินงานร่วมกันน้อยกว่าที่ควร ผู้บริหารหรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องยังขาดการประสานงานที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล สอดคล้องกับ ชีรศักดิ์ กำปรรณรักษ์ [10] ได้ศึกษาและแสดงทัศนะไว้ว่าเมื่อทำงานอยู่ด้วยกันต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ส่วนรวมขององค์กร การกำหนดเป้าหมายนั้น อาจจะกำหนดจากความต้องการของสมาชิกแต่ละคนแล้วทำร่วมกันจนกลายเป็นเป้าหมายของส่วนรวม ดังนั้นเป้าหมายที่ดีจะต้องสนองความต้องการของสมาชิกแต่ละคน และเกิดจากการประชุมร่วมกันอย่าลืมหาเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดที่จะทำให้สมาชิกแต่ละคนรู้ว่าตัวเองจะมุ่งหน้าไปทางไหน ดังนั้น เป้าหมายต้องชัดเจน ผู้ปฏิบัติงานทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นครู นักการภารโรง คณะกรรมการโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และความรับผิดชอบร่วมกันภายใต้เป้าหมายเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์ ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะการรู้จักนักเรียนเป็นหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษา เพราะนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิต ที่แตกต่างกัน การรับรู้ข้อมูลที่เป็นของนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [11] ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงาน

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีขั้นตอนชัดเจนพร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาอันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วม เนื่องจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีใช้การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นสำคัญด้านการส่งต่อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ จึงไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณานักเรียนเพื่อการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก โคนครูที่ปรึกษาส่วนใหญ่จะส่งนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้กับ ครูประจำวิชา ครูแนะแนว ครูพยาบาล ฝ่ายปกครอง หรืองานกิจการนักเรียน ในเบื้องต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน แต่ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ความช่วยเหลือนั้น ครูที่ปรึกษามักจะเข้าใจว่าควรอยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายกิจการนักเรียนมากกว่า ซึ่งครูที่ปรึกษาจะมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ควรจะมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก การดำเนินการตามกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาต้องการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วไม่สามารถทำให้พฤติกรรมของนักเรียนนั้นดีขึ้น ครูที่ปรึกษาจะมีหน้าที่ส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป ดังที่ กนกวรรณ วุฒิวิชญานันต์, จักรภรณ์ วงษ์ขวัญเมือง, และรีนา โสนันทะ [12] กล่าวถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนไว้ว่า กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญต่อไปหรือกรณีที่มีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษเด็กด้อยโอกาส ฯลฯ ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบคือ 1.) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้นหรือครูส่งต่องานครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาและความต้องการของนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น 2.) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก ในกรณีที่ปัญหาต้องช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด หรือต้องใช้ ผู้มีความรู้เฉพาะทางสำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครู เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรม ที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลือเด็กอีก ก็ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน แนวทางพิจารณาในการส่งต่อโดยครู การส่งนักเรียนไปพบครูอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้นมีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครู

3. ผลการวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มี 4 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ดังข้อวิจารณ์ในแต่ละด้านดังนี้

3.1 การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน เป็นอันดับสูงสุด ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัด ทิศทาง เป้าหมายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงานตรงกันและชัดเจนให้การยอมรับวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นร่วมกันจึงเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ บัญชร แก้วส่อง [13] ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ

กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติจะส่งผลให้บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ได้กระทำมีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์งานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทำให้งานเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการกำหนดเป้าหมาย สร้างวัตถุประสงค์จากเป้าหมายโดยรวมขององค์กรลงไปจนกระทั่งถึงเป้าหมายส่วนบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระดับต่าง ๆ ในองค์กรมีทิศทางที่ร่วมกัน ไม่ว่าจะอะไรก็ตามที่เป็นวัตถุประสงค์ขององค์กรจะต้องก่อตัวขึ้นจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถกำหนดได้ยาก แต่ถ้าเป้าหมายเกิดจากการหลอมรวมของเป้าหมายแต่ละบุคคล ซึ่งสมาชิกให้การยอมรับก็ทำให้เป้าหมายมีความชัดเจน และมีแนวทางที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุได้สำเร็จ

3.2 การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกันในการทำงาน และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ วิลาวรรณ รพีไพศาล [14] ได้ให้ทรรศนะไว้ว่า การทำงานร่วมกัน ไม่ใช่เรื่องที่ยาก ดังนั้น สมาชิกในทีมต้องมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งการทำงานร่วมกันจะต้องสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นระหว่างกันในลักษณะของความมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและพยายามปรับส่วนบกพร่องของตนเองให้สอดคล้องกับกลุ่มมากที่สุด สงวน ช่างฉัตร [15] การปฏิสัมพันธ์ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป็นการสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในทีม ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

3.3 การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมการวางแผนการดำเนินงาน สามารถแสดงความคิดเห็นในการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีส่วนรับรู้ ร่วมแก้ปัญหา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ ชาญช่าง [16] ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องในงานทั้งในระดับของ การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน การติดตามผลและร่วมรับผิดชอบในงานนั้น ๆ ครูที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมการประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [17] ได้กล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในกิจกรรมของสถานศึกษา โดยร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล ที่จะสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

3.4 การทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการติดต่ออย่างเปิดเผย ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีโอกาสรับข้อมูลในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน มีโอกาสรับทราบปัญหาในการทำงานมีการแสดงความคิดเห็นและร่วมอภิปรายการดำเนินงานได้อย่างเปิดเผย สามารถตรวจสอบข้อมูลที่สงสัยได้อย่างเปิดเผย สอดคล้องกับ พิสมัย สุภทราพันธ์ [18] ได้ให้ทรรศนะไว้ว่าลักษณะของทีมที่มีประสิทธิภาพนั้นสมาชิกในทีมแต่ละคนมีสิทธิที่จะแสดงออกได้อย่างเสรี อีกทั้งแต่ละคนยังมีสิทธิที่จะได้รับฟังและตอบสนองอย่างเข้าใจ ความจริงแล้ว สมาชิกในทีมมีหน้าที่ที่จะต้องรับฟังเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ การทำงานเช่นนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ทุกคนเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าจะบรรลุผลสำเร็จที่ดี ครูที่ปรึกษาสามารถหารือกันอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ สุนันทา เลาหนันท์ [19] ได้ให้ทรรศนะของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า สมาชิกมีการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำในองค์กรเกิดขึ้นบ่อย และการกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาท่ามกลางความสบายใจ การวิพากษ์วิจารณ์มีลักษณะสร้างสรรค์มุ่งขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่กลุ่มกำลัง

เผชิญ ครูที่ปรึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารในการทำงานอย่างตรงไปตรงมาและได้รับข่าวสาร อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารัตนะ [20] ได้ให้ทรรศนะว่า การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพผู้รับข่าวสาร ต้องเข้าใจความหมายของสารนั้น ตรงกับข่าวสารที่ผู้ส่งออกไป แม้จะมีตัวรบกวนที่เกิดขึ้นบ้างก็ตาม และการติดต่อสื่อสารที่ดี ควรมีข้อมูลย้อนกลับเป็นการ ติดต่อแบบสองทางมากกว่าการติดต่อแบบทางเดียว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยอิทธิพลของการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการนำผลการศึกษาไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน พบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน เป็นอันดับสูงสุด ดังนั้น การที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จัดทำโครงการ ดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน กิจกรรมจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เป็นมาตรฐานและประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูแนะแนวให้กับสถานศึกษา สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ.2562 ข้อที่ 4 จากผลสรุปการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการปีพ.ศ.2562 ส่งผลให้ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว รวมถึงกลุ่มงาน ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว และมีสถานศึกษาที่ดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จเป็นเลิศ (Best Practices) ดังนั้นครูที่ปรึกษาควรมีส่วนร่วมกำหนดตัวชี้วัด ทิศทาง เป้าหมายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ ของการทำงานตรงกันและชัดเจน ให้การยอมรับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดขึ้นร่วมกัน และทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีต่อการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการแนะแนว ให้เข้มแข็ง และยั่งยืน

2. ผลการวิจัยการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน พบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จัดทำโครงการ ดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และครูแนะแนวให้กับสถานศึกษา สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ.2562 ข้อที่ 4 จากผลสรุปการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการปีพ.ศ.2562 ส่งผลให้ ครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูแนะแนว ได้รับความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการ แนะแนว และมีการถอดประสบการณ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) ทำให้ครูที่ปรึกษาแต่ละสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกันในการทำงานและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสถานศึกษาที่ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นเลิศ (Best Practices) ที่ได้รับรางวัล ระบบดูแลช่วยเหลือดีเด่น ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ สามารถพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้สถานศึกษาอื่นได้ศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานและนำความรู้ความ เข้าใจไปพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาตนเองให้ประสบความสำเร็จเป็นเลิศ (Best Practices)

3. ผลการวิจัยการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จัดทำโครงการ ดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และครูแนะแนวให้กับสถานศึกษา สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ.2562 ข้อที่ 4 จากผลสรุปการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการปีพ.ศ.2562 ส่งผลให้

ครูที่ปรึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้มาตรฐาน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษากับสถานศึกษาในกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในกิจกรรมของสถานศึกษา โดยร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล สามารถสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

4. ผลการวิจัยการทำงานเป็นทีมของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการติดต่ออย่างเปิดเผยมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือ หัวหน้าระดับชั้นควรเปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษาได้รับข้อมูลในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน รวมทั้งรับทราบปัญหาในการทำงาน เปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษาได้แสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปรายการดำเนินงาน และสามารถตรวจสอบข้อมูลที่สงสัยได้อย่างเปิดเผย ครูที่ปรึกษาสามารถหารือกันอย่างมีเหตุผล ได้รับข้อมูลข่าวสารในการทำงานโดยตรงไปตรงมาและได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึง ซึ่งตรงกับ เป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ตามแผนปฏิบัติการ ปี พ.ศ.2562 ที่มุ่งเน้น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารที่สำคัญให้ครูที่ปรึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน ท้นต่อสถานการณ์ในปัจจุบันรวมถึงส่งผลไปยังอนาคตในการเตรียมการวางแผนการทำงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้นการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมามีลักษณะสร้างสรรค์จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือและพัฒนาสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือด้านการการป้องกันและแก้ไข ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- [1] จีรวัฒน์ เกษตรสุนทร. (2562). *สำรวจพฤติกรรมวัยรุ่นไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/47099-A2.html>.
- [2] คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม*. กรุงเทพฯ:ชวนพิมพ์.
- [3] นันทิญา ฟองมี. (2554). *การศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*
- [4] มยุรี สาริบุตร. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). *ปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพ นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย.9(2):1-15.
- [5] ชยาภรณ์ ศฤงคารทวิกุล. (2558). *การพัฒนาแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- [6] ลำเทียน เผ่าอาจ. (2559). *การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตราดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*.

- [7] Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- [8] สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- [9] สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงษ์ (2535). *การพัฒนาทีมงาน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาสำนักงาน ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- [10] ชีรศักดิ์ กำปรรณรักษ์ (2539). *จิตวิทยาในการให้บริหาร. ในเอกสารประกอบการอบรมมนุษย์สัมพันธ์เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [11] สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ส).
- [12] กนกวรรณ วุฒิวิชญานันต์, จักรภรณ์ วงษ์ขวัญเมือง, และรีนา โสณันทะ. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3*. มหาวิทยาลัยนเรศวร: พิษณุโลก.
- [13] บัญชร แก้วส่อง. (2543). *เครื่องมือนักพัฒนา:กรณีศึกษาองค์กรพัฒนาของรัฐและเอกชน*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [14] วิลาวรรณ รพีไพศาล. (2542). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- [15] สงวน ช้างฉัตร (2541). *พฤติกรรมองค์กรการ*. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- [16] ชูศักดิ์ ชาญช่วง (2544). *พฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [17] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- [18] พิชมัย สุภัทธานนท์. (2538). *บริหารเวลา บริหารทีมงาน*. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพรินติ้ง.
- [19] สุนันทา เลานันท์. (2540). *การสร้างทีมงาน*. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คส์ไตร์.
- [20] วิโรจน์ สารัตนะ. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.